

ЗАДОВОЛЕННЯ ПОТРЕБИ У ВИЗНАННІ ПІДЛІТКІВ, ВКЛЮЧЕНИХ У ХОРЕОГРАФІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ (НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНОГО І НАРОДНОГО ТАНЦІВ)

Радевич Мирослава
студентка 2 курсу соціально-
психологічного факультету

Науковий керівник:
кандидат психологічних наук,
доцент **Н.Ф Портницька**

Одним із найважливіших завдань психології на сучасному етапі розвитку є вирішення проблеми формування творчої особистості.

Аналіз особливостей психічного розвитку та новоутворень підлітків здійснюється у роботах Д.Б. Ельконіна, Т.В. Драгунова, Ст. Холла, Б.Ц. Бадмаєва, К. Д. Ушинського. Значна роль приділялася дослідженню потреб підлітків, зокрема потреби у визнанні та прийнятті з боку однолітків, у самопізнанні та самовираженні і з розвитком в собі творчої особистості (В.С.Мухіна). Потреба у визнанні та способи її задоволення стали предметом досліджень Г.С. Абрамової, П.П. Блонського, Л. І.Божович, О.В. Скрипченка, Л. В. Долинської, які вважають, що задоволення цієї потреби реалізується через творчу діяльність, через схвалення та увагу від дорослих.

Однак, недостатньо дослідженими залишаються проблеми способів задоволення потреби у визнанні у підлітковому віці, зокрема підлітків, що включені у творчу діяльність. Ми припускаємо, що підлітки отримують визнання через однолітків та найближчих родичів. Коло референтних осіб залежатиме від виду творчої діяльності підлітків: підлітки, що займаються народним танцем орієнтуватимуться на думку дорослих, підлітки, що займаються сучасним танцем, - на думку однолітків.

Вивчення особливостей задоволення потреби у визнанні підлітками, що займаються танцями, здійснювався на основі аналізу їх рефлексії здібностей (за методикою вивчення динаміки здібностей О.Л.Музики на вибірці, яка становила 20 підлітків віком від 14 до 16 років). З метою вивчення змістового наповнення потреб підлітків додатково використаний модифікований варіант методики незакінчених речень («Коли інші помічають мої успіхи, то...»).

Частотний аналіз отриманих результатів дозволяє здійснити порівняльний аналіз змістового наповнення потреб підлітків, включених до хореографічної діяльності (рис.1.)

Рис.1. Змістові аспекти потреб підлітків, включених до хореографічної діяльності

Домінуючою для досліджуваних є потреба у визнанні з боку оточуючих: коли підлітки займаються творчістю, їм важлива думка оточуючих, як вони оцінюють здібності, як ставляться до цього і т.д. (Наприклад, «мені приємно, що оточуючі вважають, що я творча людина і у мене є чому повчитися; вони цікавляться мною; інші високо цінують мене як особистість; мені дуже приємно, я можу пишатись собою»). Визнання та схвалення із зовні дає підлітку зрозуміти, що це комусь подобається, що його за щось люблять, поважають, тому виникає певне підкріплення мотиваційної сфери.

На другому місці – потреба у розвитку, самовираження як здатність досягати все вищих результатів у творчих спробах, у діяльності, яка дозволяє досягати успіхів («я намагаються розвивати себе; я хочу ще більше вдосконалювати свої вміння, саморозвиватись; це надихає мене до подальшої роботи над собою»).

Не менш важливою є орієнтація на отримання результату, здебільшого орієнтована на схвалення дорослих, які здатні оцінити рівень досягнутого результату і чия оцінка слугує орієнтиром для самооцінювання результатів діяльності підлітків («я стараюсь робити роботу ще краще; це означає, що я досяг певного рівня у цій сфері; задоволена, що досягла певного результату; це означає, що я чогось досягла»).

Нами також був проведений аналіз результатів, для виявлення кола референтних осіб підлітків, що займаються творчою діяльністю (Рис.2).

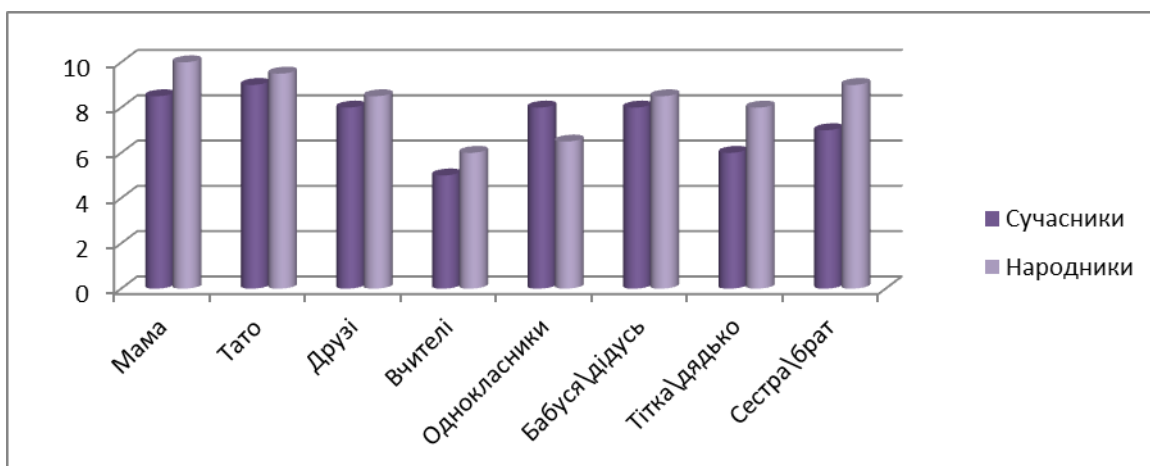

Рис.2. порівняльний аналіз кола референтних осіб підлітків, включених до хореографічної діяльності

Аналіз результатів свідчить, що підлітки обох груп орієнтовані більше на визнання дорослих. Спільним є те, що найвищі показники референтності мають батьки: саме їх думка важлива для підлітків, що включені до хореографічної діяльності, вони зазвичай схвалюють практично всі види діяльності, у які включена їхня дитина. Це зумовлено й тим, що батьки підтримують дитину, стимулюючи її до роботи над собою, сприяють розвитку здібностей, зокрема танцювальних (О.Л.Музика, Н.Ф.Портницька). Характерно, що у колі референтних осіб підлітків, значно більше родичів (найближчих та родина в цілому). Найменше у колі референтних осіб представлені вчителі, які здебільшого надають оцінку і в меншій мірі визнання здібностей підлітків.

При аналізі були виявлені певні відмінності. Підлітки, що включені до сучасної хореографії другою референтною групою обрали однолітків, через оцінку друзів та однокласників дитина займає певне місце у соціумі, таким чином самостверджується, а народники обрали дорослих(родичів), вони виконують підкріплюючу та стимулюючу функцію

Отже, виходячи з результатів даного дослідження можемо робити висновок, що задоволення потреби у визнанні підлітки здійснюють через спілкування на орієнтацію на думку найближчих родичів.